

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o K 013003 12 Kž 3
Brčko, 10.04.2013. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudaca Maide Kovačević, kao predsjednika vijeća, Ilje Klaić i Ruže Gligorević, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Ljiljane Lukić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog I.S. iz B.B., zbog kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. Kaznenog zakona Republike Srpske - opći dio, odlučujući o žalbi Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 013003 02 K od 30.11.2012. godine, nakon javne sjednice žalbenog vijeća održane dana 10.04.2013. godine, u nazočnosti Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Vladimira Tepavčević, optuženog I.S. i njegovog branitelja Ohre Musić, donio je slijedeću

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana žalba Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i POTVRĐUJE presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 013003 02 K od 30.11.2012. godine.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 013003 02 K od 30.11.2012. godine, optuženi I.S. iz B.B. je na temelju članka 284. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oslobođen od optužbe da je radnjama поближе opisanim u izreci te presude počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. Kaznenog zakona Republike Srpske-opći dio. Istom presudom određeno je da troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Protiv navedene presude žalbu je u zakonskom roku izjavio Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu tužitelj), kojim prvostupanjsku presudu pobijazbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak (1) točka e) i k) i stavak (2) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta BiH i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 299. stavak (1) Zakona o kaznenom

postupku Brčko distrikta BiH, predlažući da ovaj sud uvaži žalbu i preinači pobijanu presudu, tako što će optuženog I.S. oglasiti krivim za izvršenje kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona SFRJ i izreći mu kaznu zatvora, ili da ukine prvostupanjsku presudu, održi pretres nakon čega će donijeti odluku u skladu sa zakonom.

Branitelj optuženog I.S. - odvjetnik Ohro Musić, iz Brčkog, podneskom od 16.01.2013. godine, dao je odgovor na žalbu tužitelja u kojem navodi da prvostupanjski sud u postupku donošenja pobijane presude nije počinio bitne povrede odredaba kaznenog postupka na koje se ukazuje žalbom tužitelja, te da se prvostupanjska presuda zasniva na potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, zbog čega predlaže da ovaj sud odbije žalbu Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kao neosnovanu i potvrdi prvostupanjsku oslobađajuću presudu.

Na javnoj sjednici kaznenog vijeća ovog suda održanoj dana 10.04.2013. godine tužitelj je ostao u svemu kod navoda i prijedloga iz pismeno izjavljene žalbe, a branitelj optuženog kod datog odgovora na žalbu.

Ovaj sud je ispitao prvostupanjsku presudu u skladu sa člankom 306. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nakon čega je odlučio kao u izreci ove presude, zbog razloga koji slijede:

Neosnovano se u žalbi tužitelja navodi da je u postupku donošenja pobijane presude prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka e. i k., odnosno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer se iz obrazloženja tih žalbenih osnova ne može pouzdano zaključiti u čemu se te bitne povrede odredaba kaznenog postupka sastoje. Naime, odredbom članka 297. stavak 1. točka e. i k. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano je da sud čini bitnu povredu kaznenog postupka „ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnoj raspravi“, odnosno „ako je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama“. Obrazlažući navedene žalbene osnove tužitelj se u stvari poziva na stvarnu nenadležnost prvostupanjskog suda da odlučuje u ovom kaznenom predmetu zbog činjenice da u ovom spisu egzistira presuda Osnovnog vojnog suda u Banja Luci broj I K-109/05 od 18.03.1996. godine, kojom je optuženi I.S. oglašen krivim zbog kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. Kaznenog zakona Republike Srpske – opći dio i osuđen na kaznu smrti strijeljanjem, o čemu je prvostupanjski sud blagovremeno obaviješten od strane Tužiteljstva dopisima broj KT-RZ-23/09 od 22.05.2009. i 15.10.2010. godine. S tim u svezi, po mišljenju tužitelja, prvostupanjski sud se upustio u ponovni kazneni postupak povodom nečega za što je već donešena prvostupanjska osuđujuća presuda.

Ovakve tvrdnje tužitelja su u potpunosti neprihvatljive ako se imaju u vidu odredbe Rimskog Sporazuma od 18.02.1996. godine („Pravila puta“), kojim je utvrđeno

da presude zbog optužbi za ratne zločine donesene u odsutnosti, u toku rata, nemaju zakonsku osnovu prema Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini, ako je postupak protiv optuženih za ratne zločine, nakon potpisivanja tog sporazuma, vođen mimo procedura propisanih „Pravilima puta“. U daljnjem tekstu navedeni Sporazum sadrži procedure i uputstva stranama u sporazumu na koji način su obvezni postupiti kod podnošenja predmeta Međunarodnom kaznenom sudu za bivšu Jugoslaviju u skladu sa mjerama dogovorenim 18.02.1996. godine („Pravila puta“). Vođenje kaznenog postupka u predmetima ratnih zločina bez prethodnog dostavljanja predmeta na mišljenje Tužiteljstvu Haškog tribunala, prema tim pravilima ne proizvode pravni učinak.

U takvim okolnostima postupak i presuda Osnovnog vojnog suda u Banja Luci broj I K-109/05 od 18.03.1996. godine, s obzirom da je vođen i presuda donesena nakon 18.02.1996. godine, kada je na snagu stupio Rimski Sporazum, zbog nepostupanja po proceduri koju propisuju „pravila puta“, ne proizvodi nikakvo pravno dejstvo. Stoga se po ocjeni ovog suda ne bi mogao prihvatiti kao osnovan žalbeni prigovor tužitelja da je prvostupanjska presuda obuhvaćena bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka g. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u žalbi tužitelja pogrešno označeno kao točka e.).

U kontekstu naprijed iznesenog stajališta ovog suda ne bi se mogli prihvatiti kao osnovani prigovori tužitelja da je prvostupanjski sud neopravdano vodio ponovni kazneni postupak protiv optuženog za isto kazneno djelo za koje je već izrečena nepravomoćna presuda. Ovo zbog toga što presuda Osnovnog vojnog suda u Banja Luci, pored činjenice da po svojoj formi i sadržaju nema karakter prvostupanjske osuđujuće presude, u smislu članka 290. stavak 7. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s „Pravilima puta“ ne proizvodi pravno dejstvo, tako da donošenjem oslobađajuće presude protiv optuženog I.S. prvostupanjski sud nije počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2. u svezi s primjenom članka 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (ne bis in idem).

Kada je u pitanju činjenično stanje na kome se zasniva prvostupanjska presuda, neosnovano se u žalbi tužitelja prigovara da je ona rezultat pogrešne ocjene provedenih dokaza, jer da je prvostupanjski sud provedene dokaze cijenio svakog pojedinačno i uzajamnoj svezi izveo bi potpuno drugačiji zaključak od onog koji je naveo u obrazloženju drugostupanjske presude.

Analizom obrazloženja pobijane presude ovaj sud je utvrdio da je prvostupanjski sud cijenio sve provedene dokaze u skladu s člankom 15. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te da je u obrazloženju svoje odluke dao uvjerljive razloge zbog kojih smatra pojedine činjenice utvrđenim, odnosno neutvrđenim, osobito dajući ocjenu proturječnih dokaza, kako to i nalaže odredba članka 290. stavak 7. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Na temelju takve ocjene provedenih dokaza, po ocjeni ovog suda, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da na temelju dokaza koje su tijekom

prvostupanjskog postupka provedeni nije na pouzdan način bilo moguće zaključiti da je optuženi I.S. počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. Kaznenog zakona Republike Srpske – opći dio.

Naime, kada su u pitanju kaznenopravne radnje opisane u točki 1. izreke prvostupanjske presude, kojom se optuženom stavlja na teret da je sudjelujući u oružanom napadu u mjestu B.B., u dijelu sela koje je nastanjeno u preovlađujućem dijelu srpskim stanovništvom, iz automatske puške lišio života civile V.L., rođenog .. godine, D.L., rođenog ... godine, J.M., rođenu ... godine, M.S.1, rođenu ... godine i M.S., rođenog ... godine, kojeg je nakon lišenja života zaklao, a potom opljačkao imovinu Srba u neutvrđenom iznosu i zapalio jednu porodičnu kuću, pričinivši štetu veću od 50.000,00 dinara, valja naglasiti da je na okolnosti ovog događaja tijekom prvostupanjskog postupka saslušan veći broj svjedoka, koji su i sami bili ili akteri tog događaja ili su pak bili zatočeni neposredno nakon okončanja oružanog sukoba od 11.06.1992. godine. Međutim, niti jedan od tih svjedoka nije sa sigurnošću potvrdio da je vidio da je optuženi I.S. sudjelovao u tom oružanom napadu, a još manje da je optuženi pucajući iz automatske puške lišio života naprijed navedene sumještane. Tako su svjedoci i akteri oružanog napada na dio sela B.B. naseljenog srpskim stanovništvom Z.B., P.L., Đ.M. i D.S., koji su se zajedno sa poginulim M.S. nalazili u obiteljskoj kući P.L., u svojim iskazima bili kategorični da u grupi vojnika koji su napali na obiteljsku kuću P.L. nisu vidjeli optuženog I.S. i da su napadači bili njima nepoznate osobe, koje su bile naoružane i nosile su maskirne i crne uniforme, za koje su bili sigurni da nisu mještani B.B. ili okolnih sela. Iskazi ovih svjedoka dobijaju na značaju zbog toga što su sva četvorica poznavali I.S. još od dječaćkih dana, tako da je za očekivati da bi u slučaju da su ga prigodom napada vidjeli, svakako mogli prepoznati.

Pored toga svjedoci M.P. i V.M., koji su bili u skupini zarobljenih Srba koje su naoružani vojnici nakon okončanja napada zarobili i povelili prema dijelu sela B.B. zvanom „K.“, također nisu mogli sa sigurnošću potvrditi da se optuženi I.S. nalazio u skupini vojnika koji su izvršili oružani napad na obiteljsku kuću P.L., kao niti u skupini vojnika koja je opkolila kuću V.M. i u sušioni za meso zatočila dvadesetak mještana srpske nacionalnosti, među kojima su bili i navedeni svjedoci. Jedino je svjedok M.P. izjavio da je za vrijeme dok su ih zarobljene vodili prema brdu „Kukavičjak“ čuo da neko od naoružanih vojnika u maskirnim uniformama upozorava vojnika po imenu I.S. kako će držati pušku. Svjedoci I.M., M.L., N.D., M.M. i G.M., koji su bili u skupini mještana srpske nacionalnosti koje su naoružani vojnici tijekom napada zatočili u sušari za meso koja se nalazila u dvorištu obiteljske kuće V.M., kao i svjedoci D.L., V.S.I. i Z.B., koji su tijekom oružanog napada uzvratili paljbu, a nakon završetka napada se sakrili u šumi iznad zaseoka „Podbrdo“, također među napadačima nisu prepoznali optuženog I.S. Naprotiv, svjedok V.M. je na glavnoj raspravi od 29.03.2011. godine u svom iskazu potvrdio da su u skupini naoružanih vojnika koja se uputila prema obiteljskoj kući P.L. bili njemu nepoznati vojnici od kojih je nakon njihovog povratka prepoznao samo J., koji je tom prigodom prokomentirao da su ubili „M.S. i V.M.“ i da sad mogu ići kući.

Stoga se ne mogu prihvatiti tvrdnje tužitelja da su svjedoci Z.B. i P.L. u svojim iskazima potvrdili da je optuženi I.S. sudjelovao u napadu na njihov zaseok od

11.06.1992. godine, jer navedeni svjedoci to nisu potvrdili u dijelu iskaza koji su dali o okolnostima pod kojim je došlo do napada na njihov zaseok, nego se njihova saznanja o sudjelovanju optuženog I.S. temelje na njihovom susretu s optuženim iz 1994. godine, kada je on zarobljen od strane pripadnika Vojske Republike Srpske. Prema njihovom kazivanju tom prigodom im je optuženi navodno priznao da je sudjelovao u tim napadima i da je osobno ubio M.S. i V.L.. Međutim, opravdano se može postaviti pitanje u kojoj mjeri se iskazi ovih svjedoka u tom dijelu mogu uzeti relevantnim za utvrđivanje odlučnih činjenica u pogledu identiteta naoružanih vojnika koji su ubili M.S., V.L., D.L., J.M. i M.S.1. Ovo zbog toga što se navodni razgovor u kojem je optuženi navedenim svjedocima navodno priznao svoje sudjelovanje u napadu i ubojstva počinjena tom prilikom, dogodio pod nerazjašnjenim okolnostima i u situaciji kada su na tijelu optuženog i sami svjedoci uočili vidljive tragove zlostavljanja. Na nepouzdanost ovakvog navodnog priznanja optuženog u svom iskazu ukazuje i sam svjedok P.L., koji tvrdi da te prilike nije povjerovao optuženom da mu je ubio oca, jer je bio uvjeren da I.S. nije to uradio, naprosto zbog toga što je vjerovao svjedoku M.P. koji je vidio cjelokupni događaj i nije mu rekao da je to uradio I.S.

Istine radi, ovdje je potrebno istaknuti da su svjedoci G.M. i I.J. u svojim iskazima potvrdili da su tog 11.06.1992. godine vidjeli optuženog I.S., ali tek kada su naoružani vojnici zarobljene mještane srpske nacionalnosti iz B.B., doveli pred obiteljsku kuću I.L. koja se nalazi na brdu „Kukavičjak“. Tako je svjedok I.J. izjavio da je idući putem prema obiteljskoj kući I.L. na brdu sreo optuženog, kojeg do tada nije poznao, međutim, da na njemu u tom trenutku nije vidio naoružanje, dok je svjedok G.M. izjavio da je u skupini vojnika koja je njih sprovala do komande prepoznao jedino osobu po prezimenu S. „P.“, ali da tog istog „P.“ nije vidio među vojnicima koji su napali na njegov zaseok, jer bi ga on među njima zasigurno prepoznao.

Što se tiče kaznenopravnih radnji opisanih u točkama 2. i 3. izreke prvostupanjske presude, optuženom se na teret stavlja da je dana 17.06.1992. godine i 27./28.08.1992. godine sudjelovao u dva napada na mjesto C., kojom prigodom je djelovao iz automatske puške u pravcu civilnog stanovništva, pa su u prvom napadu od 17.06.1992. godine, ubijeni S.S., rođen ... godine i J.M., rođen ... godine, S.A., rođen ... godine i M.S.2, rođen ... godine, dok je prigodom drugog napada koji se dogodio 27./28.08.1992. godine, lišio života O.B., rođenog ... godine, nakon čega mu je odrezao lijevo uho, a tom prigodom su još ubijeni P.Dž., rođen ... godine, L.I., rođen ... godine, M.D., rođen ... godine, R.J., rođen ... godine, M.B., rođen ... godine, M.B.1, rođena ... godine, A.M., rođen ... godine, N.S., rođen ... godine, D.M., rođen ... godine, O.M., rođen ... godine, C.M. rođen ... godine, M.B.2, rođen ... godine i S.M., rođen ... godine, te zapalio jednu obiteljsku kuću pričinivši štetu veću od 50.000,00 KM.

Iz ovakvog činjeničnog supstrata bi proizlazilo da je optuženi u oba napada na selo C. osobno lišio života samo O.B., rođenog ... godine, kojem je nakon lišenja života odrezao lijevo uho, te da je tom prigodom zapalio jednu obiteljsku kuću koja je izgorjela. Međutim, nejasno je zašto je u činjenični supstrat točke 2. i 3. izreke pobijane presude uvrštena pogibija još sedamnaest (17) naoružanih mještana mjesta C. koji su tijekom napada na navedeno selo zajedno sa pripadnicima regularnih postrojbi tadašnje JNA

pružali oružani otpor. Ovo zbog toga što se iz takvog opisa ne može sa sigurnošću zaključiti u kakvu se uzročno posljedičnu svezu dovode prethodne radnje optuženog sa pogibijom naprijed pobrojanih mještana sela C.. S druge strane samo navođenje imena poginulih ničim ne ukazuje da se radilo o nenaoružanim civilima, pogotovu ako se imaju u vidu iskazi svjedoka R.S.M. i A.S., koji su poimenično nabrojali mještane C. koji su poginuli pružajući oružani otpor.

Međutim, neovisno od toga svjedoci koji su saslušani tijekom prvostupanjskog postupka na okolnosti vezane uz napad na mjesto C. nisu mogli potvrditi da je optuženi I.S. bio izravni sudionik u tom oružanom napadu, a niti da je tom prigodom iz automatske puške ubio O.B., rođenog ... godine, te da mu je tom prigodom odsjekao lijevo uho, a potom zapalio jednu obiteljsku kuću u blizini pravoslavne crkve.

Na okolnosti oružanog napada na mjesto C. svjedočili su N.M., V.I.S., D.S., I.M., R.S.M., A.S., A.J. i M.L., koji su uglavnom bili sudionici oružanog sukoba između pripadnika 108. brigade Hrvatskog vijeća obrane iz Dubrava, Bijeje i Hrgova, te 107. brigade Armije BiH i naoružanih Srba iz sela C.. U iskazima navedeni svjedoci su iznijeli svoja saznanja o događajima od 17.06.1992. godine i 27./28.08.1992. godine, uključujući i okolnosti pod kojim je došlo do pogibije svakog od mještana C., čija imena se navode u točki 2. i 3. izreke prvostupanjske presude, međutim, niti jedan od navedenih svjedoka nije mogao potvrditi da je optuženi I.S. u napadu na selo C. lišio života bilo kog od naoružanih mještana sela C. ili bilo koje civilne osobe iz tog sela. Jedino svjedok A.J. u svom iskazu potvrđuje da je optuženi sudjelovao u oružanim akcijama u mjestu C. i Bukvik i da je zajedno sa njim bio pripadnik Izviđačko diverzantske grupe 108. brigade HVO Brčko. Međutim, navedeni svjedok je potvrdio da optuženi I.S. tijekom tih akcija nikoga nije ubio, te da je u to siguran s obzirom da je optuženi čitavim tijekom akcija bio sa njim u grupi.

Pored toga, svjedoci R.S.M. i A.S. iz C. su svjedočili na okolnosti koje su prethodile napadu na mjesto C., dajući detaljne podatke o okolnostima i načinu stradanja mještana C., kako prigodom napada od 17.06.1992. godine, tako i u vrijeme napada od 27./28.08.1992. godine. S tim u svezi svjedok R.S.M. je potvrdio da je neposredno uoči izbijanja ratnih sukoba bio predsjednik mjesnog odbora SDS-a u C., te da je po prirodi funkcije koju je obnašao, nakon uspostave nadzornih punktova na magistralnoj cesti Orašje – Tuzla, bio zapovjednik voda od trideset (30) do trideset i pet (35) naoružanih mještana, koji su u vrijeme oba napada zaposjedali utvrđene rovove oko sela C. u pravcu Dubrava, Bijeje, Hrgova i Špionice. Tijekom oba napada nije mogao jasno razaznati identitet napadača, tako da u tom pravcu nije mogao potvrditi da je među napadačima bio i optuženi I.S. Na identičan način je događaj u mjestu C. opisao i svjedok A.S., koji je ujedno bio i zapovjednik obrane sela C. na crti prema Hrgovima, s tim što ni ovaj svjedok nije mogao potvrditi da je optuženi I.S. sudjelovao u napadu na selo C., jer ga uopće ne poznaje.

U točki 4. izreke prvostupanjske presude, optuženom se na teret stavlja da je dana 14.09.1992. godine s automatskom puškom i bombama sudjelovao u napadu na mjesto B.1 i tom prigodom lišio života M.P., rođenog ... godine i njegovu suprugu C.P.,

rođenu ... godine, te da je zajedno sa ostalim pripadnicima HVO-a opkolio kuće oštećenih koje nisu korištene u vojne svrhe, aktivirao i bacio dvije bombe, a u napadu na selo je ubijeno još četrdeset i tri (43) civilne osobe. Na temelju materijalnih dokaza koji su izvedeni tijekom prvostupanjskog postupka, a koji se odnose na oružani napad na mjesto Bukvik od 14.09.1992. godine, sa sigurnošću je utvrđeno stradavanje navedenih osoba. Međutim, tijekom dokaznog postupka pred sudom nije izveden niti jedan dokaz na temelju kojeg bi se pouzdanije utvrdilo tko je od poginulih mještana sela B.1 stvarno bio nenaoružani civil u smislu članka 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, a koji su od poginulih mještana bili naoružani i život izgubili u oružanom sukobu sa pripadnicima 108. HVO brigade Brčko. Pored toga u dokaznom postupku nije saslušan niti jedan svjedok ili izveden neki drugi dokaz koji bi ukazivao da je optuženi I.S. ubio oštećene M.P. i C.P. iz B.1.

S druge strane su potpuno nejasni razlozi zbog kojih je u činjenični supstrat točke 4., kao i u slučaju točaka 2. i 3. izreke prvostupanjske presude, nakon opisivanja radnji koje se optuženom stavljaju na teret, unesen tekst da su u napadu na selo ubijeni M.R. rođen ... godine, S.S. rođen ... godine, Ž.R. rođen ... godine, S.V. rođen ... godine, V.P. rođen ... godine, M.B.3 rođen ... godine, I.K. zvan „I.K.“ rođen ... godine, T.K. rođen ... godine, I.K.1 rođen ... godine, M.J. rođen ... godine, Đ.K. rođen ... godine, C.K. rođena ... godine, Đ.V. rođen ... godine, G.B. rođen ... godine, C.B. rođen ... godine, N.P. rođen ... godine, D.K. rođen ... godine, D.J. rođen ... godine, V.P.1 rođen ... godine, R.B. rođen ... godine, Ž.B. rođen ... godine, I.B. rođen ... godine, P.M. rođen ... godine, J.P. rođen ... godine, N.P.1 rođen ... godine, N.T. rođen ... godine, S.S.2 rođen ... godine, G.R. ... godine, C.R. rođen ... godine, N.L. rođen ... godine, Đ.V. rođen ... godine, Đ.S. rođen ... godine, A.T. rođena ... godine, C.M. rođena ... godine, M.T. rođen ... godine, R.B.1 rođena ... godine, S.B. rođen ... godine, M.B.4 rođen ... godine, J.M. rođen ... godine, M.V. zvan „M.V.“ rođen ... godine, V.V. rođen ... godine, B.P. rođen ... godine i I.P. rođen ... godine, jer tijekom prvostupanjskog postupka nije proveden ni jedan dokaz koji bi ukazivao na okolnosti pogibije navedenih mještana sela B.1, odnosno nije proveden ni jedan dokaz koji bi optuženog I.S. doveo u izravnu svezu sa njihovim usmrćenjem.

S tim u svezi potrebno je otkloniti bilo kakvu dvojbu vezanu uz eventualnu odgovornost optuženog za stradavanje mještana sela C. i B.1, koje se opisuje u točkama 2., 3. i 4. izreke prvostupanjske presude. Naime, optuženom se na teret stavlja počinjenje kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. Kaznenog zakona Republike Srpske – opći dio, koji u neizmijenjenom tekstu preuzet članak 142. Kaznenog zakona bivše SFRJ, kako su u konkretnom slučaju trebale biti pravilno pravno kvalificirane kaznenopravne radnje za koje se optuženi tereti. Navedena odredba propisuje da kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva čini onaj tko kršenjem pravila međunarodnog prava u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubojstva, mučenja, nečovječna postupanja i dr. (zapovjedna odgovornost), odnosno tko i sam izvrši neka od navedenih djela (odgovornost za neposredno počinjenje). Dakle, odgovornost počinitelja ovog kaznenog djela se sastoji u naređivanju ili samom počinjenju zločina. U konkretnom slučaju se može zaključiti koje radnje se optuženom I.S. stavljaju na teret

kada se radi o njegovoj odgovornosti za samo počinjenje ubojstava, međutim, iz drugog dijela činjeničnog opisa izreke prvostupanjske presude je potpuno nejasno kakav bi trebao biti odnos odgovornosti optuženog prema ubijenim mještanima C. i B., za koje se u točkama 2., 3. i 4. izreke prvostupanjske presude samo konstatira da su ubijeni, kao i koja je svrha navođenja imena tih osoba, ako se iz dokaza provedenih tijekom prvostupanjskog postupka radnje optuženog ne mogu dovesti u uzročno posljedičnu svezu sa tim ubojstvima.

Ovakvim nabranjanjem osoba koje su tom prigodom ubijene, bez jasnog određenja oblika odgovornosti optuženog za njihovu smrt, po ocjeni ovog suda, nepotrebno se opterećuje činjenični supstrat i ujedno neosnovano ukazuje na mogući drugi oblik odgovornosti optuženog (zapovjedna odgovornost) u počinjenju kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. Kaznenog zakona RS – opći dio, odnosno preuzetog KZ bivše SFRJ, iako se iz dokumentacije Federalnog ministarstva obrane BiH vezane uz borbeni put optuženog I.S. (dokaz D-5), kao i iz iskaza svjedoka I.F., N.M. i A.J., koji su obnašali zapovjedne dužnosti u 108. HVO brigadi, ne može pouzdano zaključiti da je optuženi I.S., izuzev činjenice da je bio pripadnik Izviđačko diverzantske grupe 108. HVO brigade, obnašao bilo kakvu zapovjednu dužnost u formalnom ili faktičkom smislu.

Nadalje se neosnovano u žalbi tužitelja tvrdi da je činjenično stanje u konkretnom predmetu ostalo nepotpuno utvrđeno iz razloga što je prvostupanjski sud bez valjanog zakonskog osnova odbio izvođenje dokaza čitanjem iskaza optuženog I.S., koji je on dao u svojstvu osumnjičene osobe pred Istražnim sucem Osnovnog vojnog suda u Banja Luci od 01.12.1994. godine, kao i iskaza svjedoka Z.Đ. koji je on dao na glavnoj raspravi pred Osnovnim vojnim sudom u Banja Luci od 18.03.1996. godine. Ove prijedloge tužitelja je sud odbio tijekom prvostupanjskog postupka iz razloga što je na temelju zapisnika o tim iskazima na nedvojben način utvrđeno da optuženom I.S., tijekom saslušanja u svojstvu osumnjičenog od 01.12.1994. godine, nisu priopćena njegova prava u skladu s člankom 78. stavak 2. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kao i da se na temelju tog zapisnika ne može zaključiti da je taj iskaz osumnjičeni dao u prisustvu branitelja, jer branitelj nije potpisao zapisnik o njegovom saslušanju u istrazi. Iz istih razloga opravdano prvostupanjski sud nije prihvatio prijedlog tužitelja da se kao dokaz pročita iskaz Z.Đ. dat na glavnoj raspravi pred Osnovnim vojnim sudom u Banja Luci od 18.03.1996. godine, bez obzira što je Z.Đ. u međuvremenu umro. Naime, osim toga što se nisu stekli uvjeti koje propisuje odredba članka 273. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer navedena odredba predviđa mogućnost čitanja iskaza datog „u istrazi“ svjedoka koji je umro, tako da bi čitanje navedenog iskaza datog na glavnoj raspravi bilo u suprotnosti sa zakonom. Ovo i zbog toga što okolnosti pod kojim je vođen postupak pred Osnovnim vojnim sudom u Banja Luci ne garantira da su iskazi svjedoka u tom postupku uzeti u skladu s odredbom članka 84. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno da se takvi iskazi ne temelje na povredi odredbe članka 10. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. U takvim okolnostima bi korištenje iskaza pokojnog Z.Đ. iz B.B., sa glavne rasprave pred Osnovnom vojnim sudom u Banja Luci, predstavljalo bitnu

povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2., u svezi s člankom 10. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Zbog svega naprijed iznesenog pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da na temelju dokaza provedenih tijekom prvostupanjskog postupka nije dokazano da je optuženi poduzeo radnje počinjenja kaznenog djela u vrijeme, na mjestima i na način kako je to navedeno u optužnom aktu. Kako je u takvoj procesnoj situaciji sud dužan postupiti u skladu s odredbom članka 3. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (*in dubio pro reo*), pravilno je postupio prvostupanjski sud kada je u skladu s odredbom članka 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, optuženog I.S. oslobodio od optužbe da bi radnjama pobliže opisanim u točkama 1., 2., 3. i 4. izreke prvostupanjske presude, počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. Kaznenog zakona Republike Srpske – opći dio.

U skladu s presudom kojom se optuženi oslobađa od optužbe, prvostupanjski sud je na temelju članka 189. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine oslobodio optuženog plaćanja troškova kaznenog postupka koji padaju na teret proračunskih sredstava.

Kako je iz svih razloga navedenih u obrazloženju ove presude očigledno da je žalba tužitelja u potpunosti neosnovana, ovaj sud je na temelju članka 313. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučio kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR

Ljiljana Lukić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević